

Veřejně prospěšný svěřenský fond

Svěřenské fondy je možné zakládat za různým účelem. V praxi jsou v současnosti častější svěřenské fondy zakládány za soukromým účelem, nicméně nelze opomenout ani skutečnost, že stejně tak je v souladu s § 1449 zákona [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“) založit rovněž veřejně prospěšný fond (tedy fond zakládáný za veřejně prospěšným účelem). Povědomí o veřejně prospěšných svěřenských fondech je však v současnosti v České republice poměrně nízké.

Cílem příspěvku je proto představit veřejně prospěšný svěřenský fond, jeho základní charakteristiky, smysl, význam a možnosti využití v praxi.

Veřejně prospěšný svěřenský fond je zřizován s cílem přispívat vlastními aktivitami k obecnému blahu, resp. k dosahování obecného blaha. Typicky by se mělo jednat zejména o činnost v oblasti kultury, výchovy, víry, vědy, ale může jít i o jiné formy filantropických aktivit.[\[1\]](#)

Ustanovení § 1449 odst. 3 občanského zákoníku pak vymezuje účel veřejně prospěšného svěřenského fondu negativně, když stanoví, že „*hlavním účelem veřejně prospěšného svěřenského fondu nemůže být dosahování zisku nebo provozování závodu.*“[\[2\]](#) Provozování takových aktivit však může být vedlejším účelem veřejně prospěšného svěřenského fondu. Mělo by sloužit především k podpoře anebo přímo k zabezpečení primárních veřejně prospěšných cílů.[\[3\]](#)

Účelů může mít každý svěřenský fond (včetně veřejně prospěšného více), nicméně mělo by být jasné, který účel je u veřejně prospěšného svěřenského fondu ten hlavní, a které další účely jsou vedlejší. Tato skutečnost by měla být vyjádřena nejen ve statutu svěřenského fondu, ale měla by být také zřejmá i z faktické činnosti svěřenského fondu v průběhu jeho existence.

Účel veřejně prospěšného svěřenského fondu je tak koncipován analogicky k účelu veřejně prospěšné právnické osoby, který je upraven v § 146 občanského zákoníku,[\[4\]](#) kde je stanoveno, že „*veřejně prospěšná je právnická osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabyla majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.*“[\[5\]](#)

Z uvedeného plyne, že i svěřenský správce veřejně prospěšného svěřenského fondu by měl být bezúhonnou osobou a majetek, který byl do takového svěřenského fondu by měl pocházet poctivých zdrojů a být využíván k veřejně prospěšnému účelu. V případě, že by tyto podmínky nebyly splněny, popř. splněny být nemohly, je možné se domáhat toho, aby soud veřejně prospěšný svěřenský fond zrušil. Návrh na zrušení veřejně prospěšného svěřenského fondu však musí podat osoba, která na tom má právní zájem (který musí prokázat), nemůže tedy dojít ke zrušení veřejně prospěšného svěřenského fondu na základě návrhu libovolné osoby stejně jako není možné veřejně prospěšný svěřenský fond zrušit bez návrhu.[\[6\]](#)

Pokud jde o požadavek na poctivě získané zdroje, tato skutečnost může být v praxi v některých případech poměrně špatně ověřitelná, resp. i při podezření na skutečnost, že se nejedná o majetek získaný z poctivých zdrojů, může být obtížné tuto skutečnost prokázat, aby mohl být na základě závěru, že se nejedná o poctivě získané zdroje, svěřenský fond soudem zrušen. Pokud již soud ke zrušení svěřenského fondu přistoupí, je nutné, aby měl pro takový postup dostatečné podklady a tento krok byl dostatečně odůvodněn.

Stejně jako v případě soukromého svěřenského fondu může být i veřejně prospěšný svěřenský fond

založen ve prospěch určitých osob (obmyšlených), kterých bude zpravidla určitá skupina, nicméně u veřejně prospěšného svěřenského fondu není nutné, aby byly vymezeny obmyšlení.

Na rozdíl od soukromého svěřenského fondu, který je zřízen ve prospěch obmyšleného (popř. obmyšlených) přitom není v případě veřejně prospěšného svěřenského fondu zřízeného ve prospěch obmyšleného není doba trvání nijak omezena (lze ho tedy teoreticky zřídit i na dobu delší než 100 let, resp. na dobu neurčitou).^[7]

Veřejně prospěšný svěřenský fond může být zřízen například za účelem podpory provozování nějaké formy kulturní či sportovní činnosti, vědeckého bádání, za účelem filantropických aktivit, ale není vyloučeno ani jeho zřízení za účelem podpory konkrétní politické strany anebo hnutí (tím se liší veřejně prospěšný svěřenský fond např. od nadace) stejně tak je možné, aby byl zřízen za účelem účasti na činnosti politických stran a hnutí.^[8] Praktickým příkladem využití veřejně prospěšného svěřenského fondu může být také například péče o historickou budovu (či památku), která zde má být zachována pro budoucí generace, za účelem čehož zakladatel vyčlení do svěřenského fondu nejen tuto budovu, ale také určité prostředky na její správu a provoz. Podobně může veřejně prospěšný svěřenský fond sloužit např. k zachování nejruznějších významnějších sbírek, které mají význam nejen pro zakladatele svěřenského fondu či jeho blízké, ale mnohdy i pro širší veřejnost.

JUDr. PhDr. Melinda Vrajková, LL.M., MBA, MSc.

^[1] SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0, s. 1547-1548.

^[2] § 1449 odst. 3 zákona [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku.

^[3] SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0, s. 1547-1548.

^[4] DVOŘÁK, J. ŠVESTKA, J. FIALA, J. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474). Praha: Wolters Kluwer, 2022, 9788075987570, s. 1014-1015.

^[5] § 146 zákona [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku.

^[6] DVOŘÁK, J. ŠVESTKA, J. FIALA, J. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474). Praha: Wolters Kluwer, 2022, 9788075987570, s. 1014-1015.

[7] SPÁČIL, J. a kol.: Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2021, ISBN 978-80-7400-803-0, s. 1548-1549.

[8] DVOŘÁK, J. ŠVESTKA, J. FIALA, J. Občanský zákoník: Komentář, Svazek III, (§ 976-1474). Praha: Wolters Kluwer, 2022, 9788075987570, s. 1014-1015.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Řádné prověření podnětu jako podklad pro místní šetření \(nález Ústavního soudu\)](#)
- [Zákon č. 73/2025 Sb.: Advokacie v nové éře regulace a ochrany důvěrnosti](#)
- [Státní zaměstnanci a úředníci v byznysu: Flexinovela bourá hranice a otevírá dveře do podnikatelských orgánů](#)
- [K jednomu z výkladových úskalí na úseku regulace slev](#)
- [Student je spotřebitel: ÚS redefinoval smluvní vztahy se soukromými VŠ](#)
- [Zákaz změny k horšímu \(reformace in peius\) se neuplatní u nákladových výroků](#)
- [Přinese rozsáhlá novela zákona o ochraně přírody a krajiny urychlení povolovacích procesů?](#)
- [Nový zákon o kybernetické bezpečnosti: co se mění a jak se připravit?](#)
- [Fungování Rady pro rozhodování sporů podle Červené knihy FIDIC](#)
- [Úprava styku rodiče s dítětem nízkého věku v tzv. navykacím režimu a poté](#)
- [Právní novinky v roce 2025, část čtvrtá – implementace nové definice domácího násilí](#)